

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En liden Vandrebog

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En liden Vandrebog", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 300. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-idm140299307509680/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

Claus Mortensen? /Endr. i Tausen 40v og nye ændr. i Th 106v. Med overskrift «Den Hymne, *Veni creator spiritus* 1-10 Morten Luthers som den 9. af 10 salmer «Om den Hellig Aand».

Optrykte BH 162. Lat.: Skaar 209; Nutzhorn I 77-81; Møller II 46f. Thuner 891; Mallng III 134-36 170-72; Andersen 74.238.

Overskrift i T-22 som Th, dog er Luthers navn skrevet «Doct Mart Luth.» Til sammenligning har Rerav «D.Mart.Luth.» og Th86 «D.Mart.Luth.» Det bemærkes, at Luthers navn anføres ved denne salme og T-27, men ikke ved T-4, T-5 og T-6. I Jesp. er T-22 anbragt under pusedag til afsyngelse efter velsignelsen. Det er dog snarere dens brag «Om affenen, naar Bruden foris til sengs», Jesp. 440, der begrundes salmens optagelse i Vb-T. Varr. 1,2 vort] vor. - 2,3 aandelig] Aandelige = Gryd1. - 2,4 blåffue] blåffuer = UdKW. - 3,1 i osv] os: - 3,4 styreke] styrek. - 4,4 land] Lande. - 7,2 forhuerrfde] forhuerrffuede = Th86, Gryd1; forhverfvet UdKW. - 7,3 trostere] Troster = ThB, Jesp., Gryd1, Rerav87, 93, 95 og 96, UdK20, UdK001, UdK5, UdKW.

T-23. Om Dømmedag og Opstandelse

1 *Væge]* vågn, imp. - 1,3 *dise lammedale]* til denne elendige verden. - 1,6 *gøe disse Dage fau]* jf. Matt.24,22. Også den såkaldte Eliasprofeti, cit. i LysterNS 110, opererer med en afkørmng af den totusindårige Kristi tidsalder - 2,1 *bade]* bade, gavne. - 2,3 *effter lade]* efterlade - 2,5 *At]* til denne at-sætning, der omfatter lin.5-6, må underforstås «det kan dig ej bade, det hjælper dig ej» i lin 1-2. Således forstået har sætningen givet mening for Vb's læsere, indtil de senere udg. JCUStB er vendt tilbage til teksten i Th. «Alt est du», der betyder «kont du er o.», - 2,5 *væge]* ung. - 2,8 *syndelig]* syndigt. - 3,4 *væte]* vogt, imp. - 3,6 *der evige Gød]* det evige gode, der gavner evigt - 4,3 *der effter]* til efter Guds Ord. - 4,5 *lader]* lad, imp. - 4,8 *synlig blind]* synligt, dvs. åbenlyst blinde - 5,1 *Or foder]* og gud han ikke var født. I Th er udråbet forstærket af det indledende udbr. «O», jf. Varr.app - 6,1-3 *De lære]* Mk.14,7 jf. Matt 26,11; Joh 12,8. - 6,2 *Dem være]* mod dem skal I være. - 6,4 *I. vassel]* I skal helt sikkert få det at føle. - 6,5 - 9,8 Naar. eundelig] jf. Matt 25,34-46 - 6,8 *anæmme]* modtager, godkender. - 6,8 *terke]* nådigt - 7,5 *Der]* da - 7,6 *Sing]* syg. - 7,6 *met]* tillige - 7,8 *stet]* hele, aldeles - 8,2 *naar]* hvornår - 8,6 *væst]* bestemt - 8,7 *Gøet aff]* har gjort mod en af - 8,8 *mæst]* mistet, gæet glip af. - 9,2 *Gæder]* Chr III har i Matt 25,32 gæder, hvor de nu har bukke

Anonym dømmedagssalme 11: *Aket op, gy Christen alle*, Wack III 1097, trykt i Euchridion, Lübeck 1545, kontraktur af fedrelandssangen 11: *Ich auß p teutschen alle*, Wack III 1475. Af det tyske forlags seks str. bruges i den danske overs. str.1 - 6.1, hvortil føjes en gendigtning (str.6-9) af Matt 25,34-46, der enten er oversætterens egen frembringelse eller en gengivelse af et andet tysk

forlæg. En tredje mulighed er, at den danske oversætter har haft et forlæg omfattende alle ni strofer. I n.t. Wack III 1997 antydes, at str.6 er korrumpet. I Th 350r som den 1. af 9 salmer «Om Dommedag og Opstandelse» med overskriften «Vaager op i Christen alle, vaager op etc.» Det skyldes en fejl hos Wack., at både Nutzhorn og Niels Møller tillægger Christian Adolf Nystadenss denne salme. Christian Adolfs salmer omfatter i Wack III kun nr.1068 – 1093.

Optrykt BH 204. Litt.: Nutzhorn II 332f; Møller II 153; Widding II 125. Overskriften i T-23 er rubrikuden og overskriften i Th. Varr.: 2 Christen| Christine =ThC. – 1,1 Christen| Christine =ThC, Th86, Udk00, Udk001, UdkW ~ 1,8 Hnem| Huo. – 2,5 Alt est du| Ar du est – 3,1 Christen| Christine =Th86, Udk00, Udk001, Udk20, UdkS, UdkW. – 3,6 gods| God; gode Rerav82, 87, 93, 95, 96. – 5,1 O| Oc =Rerav82, 87, 93, 95, 96. – 5,8 euige| euig =Rerav82, 87, 93, 95, 96, Udk20, UdkS, UdkW – 7,1 sig| saa sigte S =Th86, Udk20, UdkS. – 7,6 hungereg| hungreg =ThC, Th86, Udk00, Udk001, UdkW. – 8,1 da| saa =Th86, UdkS. – 9,8 eumdelig| eumdelig, AMEN.

Teksten kan stamme fra Rerav, men måske optaget i Vb-T via den samling, som også Udk. bygger på.

T-24. Trost i Livs fare

1. Sørn| omsorg – 1,1 lum| hvorfor. – 1,1 gennemmer dig| sørger du – 1,2 Bedøffuer| besværer – 2,2 ved| kender – 2,4 god| god – 3,1 sand| egentlig, varkelig. – 3,4 lodklump| jordklump – 3,4 Bnost| mangelfulhed, skrøbelighed. – 4,1 paa. sig| sætter sin lid til sit gods. – 4,3 fœuac| foragtet. – 5,1-5 Heha stund| jf. 1.Kong.17,9-16. – 5,1 Heha dig| Elias, sig, hvem der gav dig føde. – 5,2 Der. vnderlig| da regnen holdtes tilbage på underfuld vis. – 5,3 suere. Tid| hårde dyrnd. – 5,4 rand| gavmild. – 5,5 den| hende. – 6,1-5 Oc. Fode| jf. 1.Kong.17,3-6. – 6,1 at| for at. – 6,2 Der| da – 6,2 did, sou| derhen, hvor. – 6,4 Dig| til dig. – 6,4 Raffir| ravne. – 6,5 Aarle oc alde| tidlig og sent, nl. morgen og aften. – 7,1-5 Du sadst.. mang| jf. 1.Kong.19,4-8. – 7,1 sadst| sad. – 7,1 Eneber Tæ| Chr.III har enebærtræ, hvor d.o. har gyvelbusk. – 7,3 fœude| bragte. – 7,4 gicksi der efter| gik derefter. – 7,5 uden Hungers trang| uden sult. – 8,1-5 Joseph.. guffu| 1.Mos.37,27ff; 39,7ff; 41,40ff; 45,4ff. – 8,1 sold| solgt. – 8,2 kast| kastet. – 9,1-5 Gud hjæfde Daniel.. god| jf.Dan.6,17-23, De apokryfe tilføjelser til Daniels Bog 3,31-37. – 10,1-5 Den trofaste.. Nød| Dan.3,19-28, De apokryfe tilføjelser til Daniels Bog 4,23-27. – 10,1 mild| ville. – 10,2 vaare| var – 10,3 sende| sendte. – 11,1-5 Ionas.. for| jf. Jonas 2,1-11 – 11,5 for| fører. – 12,1 mig| magtig, rådende. – 12,4 beuar| bevar, imp. – 12,4 hende| den, nl. sjælen. – 13,1 ombær| undvare. – 13,2 usse| vis, sikker. – 13,3 fortuæffuer mig| erhvervede til mig. – 14,1 aff fuld| fuld af – 14,2 Penning| penge. – 14,4 bliff-